

El novembre del 1842 –ara fa cent-seixanta anys– Barcelona vivia una de les insurreccions populars més importants de la primera meitat del segle XIX, que va culminar amb el bombardeig de la ciutat ordenat pel general Espartero. Aquest bombardeig d'Espartero –un militar considerat progressista, i que incomprendiblement té dedicats dos carrers a la ciutat que va atacar– no era el primer que patia Barcelona ni desgraciadament seria el darrer. Entre determinats sectors de la classe política espanyola ha existit històricament la convicció que Barcelona havia de ser bombardejada cada cinquanta anys. El mateix president de la Segona República espanyola, Manuel Azana, ho va escriure el 29 de juliol del 1937 per boca d'un conegut seu: *“Es una ley de la historia de España la necesidad de bombardear Barcelona cada cincuenta años. El sistema de Felipe V era injusto y duro, pero solido y cómodo. Ha valido para dos siglos.”* Durant bona part de la història contemporània aquest judici segurament seria compartit per persones i dirigents polítics d'ideologies ben diverses. L'única manera d'apacar el caràcter anàrquic i rebel que tradicionalment han demostrat els catalans –quan el seny ha deixat pas a la rauxa– és la repressió pura i simple. Judicis i textos escrits al respecte no n'han mancat i en més d'una ocasió s'ha passat de la teoria, de les amenaces, a la pràctica.

Cada cinquanta anys... cal bombardejar Barcelona

Perquè Barcelona –i en particular les seues classes populars– en el decurs de la seua història més recent ha demostrat un caràcter combatiu i bel·ligerant bastant exclusiu. El mateix Karl Marx en el segle XIX havia de recordar que Barcelona era la ciutat europea que més lluites de barricades havia conegut al llarg de la seua història. La insurrecció de novembre del 1842 n'és un exemple. Altrament, va ser la primera ocasió en què el republicanisme irrompia en el panorama polític català amb força i dinamisme propis. La insurrecció del 1842, el bombardeig que la va seguir i aquesta darrera eventualitat ens serveixen per recordar un episodi emblemàtic del segle XIX, aprofundir en l'etapa coneguda com la de les “grans bullangues barcelonines”, recordar-ne els protagonistes i, al mateix temps, situar l'origen del republicanisme i del socialisme utòpic al Principat de Catalunya, al País Valencià i a les Illes Balears.

“Entre determinats sectors de la classe política espanyola ha existit històricament la convicció que Barcelona, i en particular les seues classes més populars, havia de ser bombardejada cada cinquanta anys”